

Marita de Sterck

DE HONDENETERS

AMSTERDAM • ANTWERPEN
EM. QUERIDO'S UITGEVERIJ BV
2012

Bekroond met de Gouden Uil Prijs van de Jonge Lezer 2010

www.queridojeugdboeken.nl

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een subsidie van het Vlaams en van het Nederlands Fonds voor de Letteren.

**STICHTING
F O N D S
V O O R D E
L E T T E R E N**

Eerste druk, 2009; tweede en derde druk, 2010; vierde druk, 2012

Copyright tekst © 2009 Marita de Sterck. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij bv, Singel 262, 1016 AC Amsterdam.

Omslagfoto Corbis
Omslagontwerp Nanja Toebak

ISBN 978 90 451 0771 4 / NUR 285

‘War kills, that is all it does.’
Michael Walzer, *Just and Unjust Wars*

‘For a hill, men would kill.
Why? They do not know.’
Metallica, *For Whom the Bell Tolls*

Opgedragen aan mijn vader, die tien was toen de grote oorlog uitbrak waarin hij tot zijn laatste dag zou verwijlen, aan zijn moeder en zusjes, aan de oorlog gestorven; aan mijn moeder, die drie was toen de oorlog eindigde, aan haar moeder, die met vier kleine kinderen naar Frankrijk vluchtte, waar ze er een moest begraven. En aan de ontelbare families die door de grote oorlog zijn getroffen.

Opgedragen aan de Boomse historicus Alex Vinck (1920-2007) en aan alle lokale historici die de kleine geschiedenis groot weten te maken.

HOOFDSTUK I

*Waarin Prosper de slachter uit zijn rol valt op
de vroege ochtend van de 1243ste dag van de oorlog,
vrijdag 28 december 1917*

Een hond liegt niet. Alles waarover een mens liegt tot hij zwart ziet, geeft een hond zomaar prijs. Een hond liegt zelfs niet terug als ze hem recht in zijn smoel beliegen. Niemand wist dat beter dan Prosper, want die bracht tien keer meer tijd door bij de honden dan bij zijn eigen familie. Nog nooit had Prosper een hond op een leugen betrapt. Zelf loog hij dagelijks, zowel tegen honden als tegen mensen.

Prosper trok de Mechelse herder naar zich toe. Zwart als roet waren zijn snuit en oren. Ook zijn haarpunten waren pekzwart, of hij door een wolk kolenstof had gelopen. Maar daaronder, tegen het vel aan, was de dichte pels dieproos.

‘Ge beseft zelf niet hoe schoon ge zijt en dat maakt u nog schoner. Mijn wijf weet een beetje te goed hoe mooi ze is.’

Er was iets ongewoons aan de blik van deze herder. Zijn linkeroog was donkerbruin, zijn rechteroog waterig grijs. Fokkers hielden niet van zo’n glasoog, maar voor de rest was deze hond perfect, heel wat anders dan de uitgemergelde mormels die Prosper de laatste tijd onder handen had gekregen.

Prosper wreef zijn ijskoude vingers warm aan de vacht. ‘Ge zit nog ferm in het vlees. Uw baas had nog eten in volle oorlog. Hoe heet ge? Raja, Dux, Blackie, Otto? Jago? Nu spitst ge uw oren. Het moet een naam zijn die daarop lijkt.’

Nog nooit had Prosper een hondenlijf verkeerd gelezen. Hoe een hond blafte, piepte, jankte en hilde en wat hij vertelde met zijn staart, oren, poten en ogen, al die berichten spra-

ken elkaar nooit tegen. Maar een mens kon u de vriendelijkste woorden toefluisteren, de vuisten gebald in zijn zakken. Een boer kon u verzekeren dat hij u zijn beste boter verkocht terwijl ge u blauw betaalde voor een klomp verzopen klei. Een vrouw kon u kussen of ze u met haar lijf ook haar ziel schonk, terwijl haar hele winkel allang aan de vijand toebehoorde. Mensen waren zoveel moeilijker te begrijpen dan beesten. Een mens in oorlogstijd had veel redenen om zich niet te laten kennen. En doorkrijgen wat er in een vrouw in volle oorlog omging, was gewoon zottenwerk.

‘Gij likt mijn hand, maar de tong van mijn Tille heb ik al maanden niet meer geproefd. Gij weet ook wat het is om zoveel goesting te hebben dat ge uit uw kot breekt.’

Prosper kende de trucs van de hondenvangers. Met een loopse teef paradeerden ze langs de tuinen tot de reuen, zot van lust, losbraken. Het was bij de beesten niet anders dan bij de mensen: onweerstaanbaar was de geur van een vrouw. Als de reuen zich hadden vastgestoken in de lokteef, gaven de hondenvangers ze een tik. Daar hadden ze alle tijd voor, een hond zat toch minstens een kwartier muurvast.

Prosper bleef de herder toespreken terwijl hij hem tussen zijn benen klemde. ‘Ge kijkt naar de deur, ge wilt weg. Nog effens geduld.’ Met zijn linkerhand streelde Prosper de flank van de hond terwijl hij met zijn rechterhand achter zijn rug de grote houten hamer greep. Minstens vierhonderd honden had hij zonder aarzelen een klopp van de hamer gegeven. Maar nu verkrampten zijn vingers. Met de vrieskou had het niets te maken. Elke vezel van zijn lijf vertelde hem dat hij deze keer geen gewone hond de kop zou inslaan.

Jef de veearts had het bij de keuring ook al gezegd: ‘Spijtig dat ik niet één worm in dat beest vind. Ik kan niet anders dan hem goedkeuren voor de slacht.’ Tegen zijn zin had Jef zijn stempel op het formulier gekwakt, mopperend: ‘Als we niet in het putteke van de oorlog zaten, zou ik deze hond voor mezelf houden. Dan gaf ik hem oud brood, gedoopt in zwarte koffie, tot zijn pels zou blinken als pek. Nu heb ik nog geen kruimel weg te geven.’

Prosper legde zijn hamer weer op de tafel. Hij wist dat hij het zichzelf moeilijker maakte, maar hij had het touw om de nek van de hond al gegrepen. Hij liep een rondje met de herder en riep plots: 'Zit!'

De hond gehoorzaamde blindelings.

'Wat zijt ge rap. Dit doet een Duitse herder u niet na. Poot!' Op dat commando reageerde de hond niet. Dat beviel Prosper. Dit was nog een echte hond, deze was niet verprutst. Wat voor onnozele mormels de mensen kweekten en wat voor belachelijke kunstjes ze die beesten leerden, dat overtrof de wildste gedachten. Al die pluchen beesten had Prosper met plezier een klop van de hamer gegeven. Maar deze...

De blik van de herder bevroor toen Prosper's hand achter zijn rug weer naar de hamer tastte. Er werd gezegd dat beesten alleen in het nu leefden, maar Prosper wist dat elke hond zijn lot voorvoelde, telkens als hij schatte hoe hard hij moest slaan. Pekinezen bezweken al na een korte tik, maar bij de herders en de bouviërs moest Prosper even hard op hun kop slaan als bij een mens. Slaan kon Prosper als geen ander. Hij was niet voor niks de grootste en breedste vent van het dorp.

De herder zette zich schrap, trok aan het touw om zijn nek en schudde zijn kop.

'Koest, wolfke. Ruikt ge bloed? Ik had een bloedneus, dat krijgt ge van te weinig te eten.' Elke slachter loog tot hij barstte omdat hij wist dat angst levend vlees in één klap oneetbaar maakte. 'Braaf beest, bij mij zijt ge veilig. Alles komt goed.' En dan: boem patat!

De herder hief zijn poot en loosde wat druppels. Het zou zo dadelijk nog wat anders worden. Nooit werd heftiger gepist en gekakt dan voor, tijdens en kort na het sterven. Tot de laatste seconde wilde elke hond zijn eigen geurvlag boven op die van zijn voorgangers planten. En, als hij daar de kans toe kreeg, diens stront opvreten.

Prosper zag nu ook het rode puntje van het geslacht van de hond naar buiten schuiven. Het stemde hem ongelooflijk triest. Omdat hij zelf al te lang met goesting in zijn broek rondliep.

Omdat werd verteld dat geen soldaat in die zeiknatte loopgraven bezweek of zijn broek stond stijf van de modder, het bloed en de goesting. Omdat hij koud werd bij de gedachte dat een Duitse kogel of granaat die twee jonge soldaten, die zijn eigen vlees en bloed waren, zou doorboren.

Prosper kneep in de steel van de hamer. Hij moest slachten, overleven, de thuisblijvers voeden. Graatmager was zijn jongste, een zak vol knoken. Dagelijks duwde Prosper zijn kleine Peer een hapje vlees onder de neus: 'Eet, onnozelaar, er is niks anders meer. En als ik geen honden slacht, doet een ander het.'

Elke keer riep kleine Peer terug: 'Een hond slachten is moord!'

Elke dag sloeg Prosper erop los: 'Subiet weet ge wat moord is!'

Een jongen van twaalf, in volle groei, had straf vlees nodig om zelf wat vlees op zijn botten te kweken. Groot en sterk moest kleine Peer worden, als zijn vader, maar zijn jongste werd magerder met de dag. Alleen zijn franke tong bleef groeien.

Er werd aan het slot van de deur gemorreld. Prosper schrok. Als er al mensen zouden opduiken om hun eigen hond te laten slachten, zou dat pas veel later zijn. En Pierre, de hondenloper die met zijn kruiwagen de beesten van de hondenkooi naar de slachterij vervoerde, was naar zijn oude moeder en zou niet voor de middag terugkomen.

Prosper liep naar de deur. De Mechelse herder trok aan het touw en blafte tegen het sleutelgat.

'Koest!' Prosper kuchte tot zijn stem vaster klonk. 'Wie daar?' Hij mocht er niet aan denken dat er een Duitse patrouille voor de deur stond om heel zijn kot te doorzoeken en alles op te eisen wat ze konden gebruiken. 'Moment. Ik ben bezig met een gevaarlijke hond.'

De herdershond ging weer zitten, waakzaam, maar niet bang.

Prosper kneep in de deurklink, maar draaide de sleutel nog niet om. 'Goed volk?'

'Prosper, ik ben het.' Pierre de hondenloper klonk buiten adem.

Prosper sakkerde: 'Onnozelaar, waarom zegt ge niks?' Hij greep de hond vast en maakte de deur open. Pierre viel meer naar binnen dan dat hij stapte. Pierre had altijd al gevoel voor dramatiek gehad, maar een kind kon zien dat hij nu compleet uit zijn doen was.

'Ge ziet zo wit als een lijk. Hebt ge er een gezien?'

Pierre plofte neer op een krukje. 'Een ramp.'

'Hier,' Prosper rommelde in zijn kast, 'een klets patattenje-never. Er is toch niets met uw moeder?'

Pierre sloeg het in één keer achterover. 'Daar ben ik niet eens geraakt. Ge moet mee naar de hondenkooi. Die beesten zijn zot geworden.'

'Het is vollemaan, dan worden ze altijd wild.'

'Dit is anders. Ik durf die kooi niet meer in.'

'Allez, Pierre, gij hebt al zoveel vechtende honden uit elkaar gehaald.'

'Het gaat niet om twee of drie beesten, deze keer doen ze alle dertig mee.'

'Er zit toch geen loopse teef in de kooi?'

'Nee, Prosper, ze vechten om wat anders.'

'Wat dan?'

'Een bot.' Pierre trok Prosper bij zijn arm mee. 'Kom.'

'Wat bot? Ze krijgen alleen water en zaagsel.'

'Toch hebben ze minstens één bot te pakken gekregen. Ge moet het met uw eigen ogen zien.'

Pierre sleurde zo hard aan Prosper dat die over zijn eigen voeten struikelde. Terwijl Prosper vooroverviel, hoorde hij de herder schel en doordringend piepen. Prosper verwachtte tegen de tegelvloer te smakken, maar hij viel op pels.

'Dat heb ik nog nooit gezien.' Pierre staarde de hond met open mond aan. 'Die hond ving uw val op en dat ging niet per ongeluk.'

Pierre greep een mes van de tafel. 'De Duitsers hebben veel herders opgekocht. Als het een spionnenhond is, sla ik zijn kop er nu af.'

'Laat hem, Pierre.' Prosper trok de herder naar een ring in de muur. 'Voor hetzelfde geld werkt hij voor de onzen.'

Haastig maakte Prosper de hond vast.